

Mibuna Nouă

Redacția și administrația Arad
Bulevard. Regina
Maria 10. Etaj I.

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul VI. — N-rul 6

Apare de două ori pe lună sub conducerea unui comitet

Arad, 3 Martie 1929.

Reacțiunea Incepe!

După trei luni de guvernare seacă și morbidă, guvernul curentelor desmățate, și a văzute roadele. Ajuns la răspântia răspunderilor, și-a schițat însușirile în rodul cules prin alegerea Consiliului județean, la 28 Februarie. Unit cu toată flora minoritară și cu ferbințele gărzilor cetățenești, apoi cu alăteia organisme fixate pe tabela trădărilor, proaspăta conducere cu atribuțiuni de dreptate și legalitate își seceră încet dar sigur rezultatul demagogiei.

Incercuți de patimi și de sbucniri fioroase de ură frățească, proprietarii autocrați ai buimăcelilor politice, trebuie să-și aștearnă pentru odihnă saltea speranțelor spulberate.

Opinia publică în curățenia ei sufletească și în onestele năzuinți de prosperitate li-a dat cel mai larg concurs.

Ca orice colectivitate doritoare de prefaceri și cu sentimente de realizarea mult făgăduitului „bine” obțesc, li-a acordat încrederea.

Dar... vremea cu ondulările ei a strecurat în suțete cea mai turburătoare și mai puternică impresie de înșelare în crezul oamenilor noi. Hărțuită de samsarii piețelor politice și de sgomotul produs de scormonitorii de căpățueli, mulțimea își dă seama de examenul periculos la care a fost supusă de către iubitorii tiradelor demagogice. Și, ca un protest energic contra valurilor de îndrăsneli mincinoase, o vâltoare frenetică spre alt ideal îi mișcă pașii compromiși de proaspeții pustiitori ai moralei publice. Dovadă de această atitudine a fost cea afișată mai zilele tre-

Către cei 11572 alegători.

Organizația partidului Național liberal din Arad, deplin satisfăcută de rezultatul alegerilor din 28 Febr. c. pentru consiliul județean, alegeri în care un număr de cetățeni de 5 ori mai mare decât la alegerile generale de acum 3 luni, și-au manifestat încrederea în trănicia și seriozitatea partidului nostru, exprimă pe această cale vtile sale mulțumiri bravilor alegători cari, înfruntând rigorile vremii și ale gărzilor național-țărăniște, și-au dat votul lor pentru candidații noștri.

Organizațiunea locală este autorizată să exprime cetățenilor alegători via satisfacțiune și felicitările șefului partidului liberal, dl. Vintilă Brătianu.

Directorul executiv al organizației locale.

cute când partidul liberal din Județ a cules o foarte frumoasă cunună de voturi, eflux al unor vremi cari vor despica în scurtă vreme catepitesma minciunii cocoșonată astăzi în toate domeniile vieții noastre românești. De unde în alegerile generale, lumea fiind cuprinsă în vraja legendarei urzeli de bine miraculos, fără sfortări am atins suma de peste 2 mii voturi, în 28 februarie, conștiința publică trezită din năducirea bețel de promisiuni înșelătoare și a exprimat alipirea către partidul liberal prin 11.572 votanți, îndrăsneli în grăbirea vremii de progres, pauc și curcitor de alte rosturi.

Cu fiecare ceas se grăbește deslegarea problemei de guvernare și se pecetluște în crezământ lozincele desfășurate în muncă, cinste și progres.

Partidul liberal după lupta dată cu atâta dor de a instăpâni pe întreg cuprinsul României întregite ideea națională în toate manifestările ei, exprimă prin coloanele acestui ziar cele mai călduroase mulțumiri, celor 11572 alegători neînfricați de deslănțuirea urgiei guvernamentale.

Strângeți-vă rândurile, cetățenii Ceașul doborârii nepricepuților va suna, iar victoria sentimentului național reînșuflețit se apropie.

Nu e vorba de ciocnirea a două partide, ci de lupta care se va da între reacțiunea unui organism sănătos și microbii purulenți ai dezagregării naționale.

România de azi este produsul sfortărilor de mai bine ale unui neam întreg în plină ascendență istorică — și nu poate rămâne câmp de experiență politică pentru nepricepuți, sectari și ambițioși.

Intrebări

adresate d-nului Dr. Cornel Luțai președintele comisiei interimare a orașului Arad.

- Gazetele locale au anunțat că Comisiunea interimară a cumpărat mai multe „mașini” (autobuze) „Ford”. Știu că d-l Dr. Luțai de vre-o zece ani este avocatul reprezentant al firmei „Ford” (Ablonczy & Bustin) din Arad. Dar am vrea să mai știu dacă D-sa a luat parte la cumpărarea autobuzelor ca reprezentant al comisiei interimare a orașului, sau ca reprezentant al firmei Ford ale cărei interese le apăra ca avocat. — O simplă curiozitate...
- Tot în legătură cu achiziționarea acestor autobuze: să fie oare o sim-

plă coincidență că în loc să se ceară oferte de la diferitele case reprezentante ale mai multor mărci de automobile, din localitate, s-a crezut nimerit să se ceară oferte de la toate casele reprezentante ale aceleiaș firme (Ford) din diferite orașe ale Ardealului?

3 Suntem informați că și fântânile de benzină se vor concesiona tot firmei Ablonczy & Bustin. Nu știm cari au fost ceilalți ofertanți.

Are Dl. Dr. Luțai cunoștință despre toate acestea?

Cronica literară.

Interview cu d-soara Titli Mora Dr. Hotăran.

Moto: „Să nu vrei tăticule să fii Ministru”...
...Glasul Dumnezeesc s'a manifestat prin intelectul curat al unei copilie de 9 ani.
— Drumul Meu — articol de Dl V. Hotăran. (Renașterea Română Nr. 14, 20 Februarie 1929.

Tocmai răsfoiam ziarele, în acel local de întâlnire al intelectualilor locali, care e cabinetul de lectură a Cazinei Românești și mă cam neliniștea criza asta generală de intelectualitate față cu abundența hârtiei tipărite, când un amic, ce-și terminase tocmai siesta în moliciunea feminină a unui fotoliu, mă făcu atent asupra unui articol de fond din Renașterea Română. Il cetii și rămăsei încântat. Va să zică mai sunt minuni și în ziua de astăzi. Și minunea nu e că o fetiță de 9 ani, s'a transformat în hautparleurul lui Dumnezeu, ci minunea cea mare e că a putut convinge pe un avocat român să nu fie ministru. O inimă atât de inteligentă toare pentru durerile Neamului și care a făcut o faptă așa de creștinească la o vârstă așa de fragedă și pe deasupra în contact direct cu glasul Domnului (cu cel din cer,

nu cu cel al părintelui Turicu) e un fenomen atât de rar, încât imediat gazetarul din mine mi-a șoptit la ureche: „Ce-ar fi să-i luăm un interview”. Și i l-am luat.

M'am prezentat la domiciliul D-soarei, tocmai pe când tară era la redacția ziarului din atenansele restaurantului Pălcovici. Am găsit-o stând cu genunchii pe un scaun și scriindu-și lecțiile pe a doua zi, cu cea mai mare atenție.

— „E adevărat D-soară, ce scrie tatăl Dvs în gazetă?”

— „De sigur că da. Eu întotdeauna i-am dat sfaturi bune, dar nu m'a prea ascultat. Nu i-am spus eu: „Tăticule, lasă-mă să îți fac eu discușul dela Cameră. El nu. Și l-a scris singur și ai văzut ce-a pățit. Nu l'a ascultat nimeni. Tot așa pățește și când își scrie articolele la gazetă. Nu le citește nimeni. Noroc că-i mai scriu și eu din când în când

— „Cum D-soară scrieți și articole la gazetă?”

— O, foarte rar, că nu prea am timp, că Domnul nostru a luat în serios circulara D-lui Revizor și ne omoară cu temele. Dar când nu pot îi dau ideile și el pe urmă le scrie.

— Ar fi interesant să ne spuneți cum își scrie tăticul Dvs. articolele.

— Apoi el are mai multe rețete. Cele

mai adese ori le scrie la birou, mângâind sub cioc pe Klax, corbul lui Edgar Allan Poe. Și Montani Bacsi i-a dat rețeta lui Vrei să știi cum e rețeta lui?

— Da, poate îmi folosește și mie.

— Montani Bacsi zice așa: „Iei un coniac și o foaie de hârtie și apoi un condei și alt coniac. Pe urmă scrii un cuvânt, de ex: burduf, și comanzi lui Feri, un litru de vin și o sodă. Te uști la cuvânt și bei un sprit, apoi așezi lângă burduf, un adjectiv, de ex: mare și atunci te gândești și la subsecretarul Potărcă dela Domenii și imediat scrii un articol agricol, sau scrii gol și atunci scrii despre cercul de lectură a partidului național țărănesc ori despre șomouri, ori scrii „umplut cu vânt” și atunci scrii despre parlament ori despre Renașterea Română. Sau dacă legi așa: burduf; uf! ufi! atunci imediat te gândești la cititorii cotidianului arădan.

— O, foarte interesant. Dar Dvs. cum vorbiți cu D-zeu?

— O! ăsta e secretul meu. Nu se poate divulga.

— Bine, dar atunci ne puteți prezice unele lucruri. Nu-i așa? De pildă: Ce se va întâmpla în politica internă?

— O, nici să nu aud de cea internă. Mi-a mai adus Doctor Bacsi o sticlă pe

care scria „Internă” și era grozav de amară. Așa-i și politica internă.

— Dar de politica locală. Ce ziceți are să fie Veliuș senator?

— Nu! are să cadă guvernul la 1 Aprilie.

— Dar cine e cel mai cult om din Arad.

— Auzi întrebare! Consilierul Cultural, desigur!

— Dar cel mai mare poet al României?

— Cotruș, și Negură e profetul său.

— Dar de ce nu vrei să fie tăticu ministru?

— Dar nu-i de ajuns că Madgiaru și cu Bocu sunt ministrii!?

— Care sunt cei mai mari oameni ai omenirii?

— Napoleon, Ford, și tăticu, că „el o să învețe pe cei mari că ce trebuie să facă”, și o să facă țara să meargă cu Fordu.

— Și vroiam să o mai întreb alătea lucruri interesante, dar un Frăulein draguț și c'un pic de mustăți, a luat pe mica minune de urechi și a pus-o la colț, că-și murdărise toată rochița cu cerneală, pe când vorbea cu mine. (O! gazetăria se moștenește). La fața privirii aspre și dușmănoase, cu care mă străpungea acest Pestalozzi cu fuste și tunsă la garconne, mi-am strâns hârtiile și am șters-o cu cel mai demn aer.

Ivan Turbină,

BISERICA.**PREOȚII ȘI POLITICA.**

Chestiunea aceasta a aruncat-o mai nou în discuție P. Sfințitul și venerabilul episcop Roman de la Oradea. Ea începe tot mai mult să stârnească interesul opiniei noastre publice.

P. Sf. Sa, după cum este știut, a dat o circulară, ca preoții de sub ascultarea Sa canonică, să lăse din legăturile partidelor politice și din vârtejul, plin de patimi, al luptelor politice de azi.

Părerile, care s'au exprimat până acum în această chestiune, pe cât le-am putut urmări, sunt împărțite: De o parte sunt aceia, care, împreună cu P. Sf. Sa, vor ca preotul să rămână la misiunea sa sacră și cu totul îndepărtat de militanșul vieții publice-politice; — iar de altă parte sunt aceia care reclamă și penru preot dreptul de a se afirmă în viața cetățenească, sub cuvânt că dispozițiunile bisericești restrictive, pornite din domeniul intereselor duhovnicești, nu pot desființa drepturile cetățenești, pe care Constituția țării le acordă oricărui cetățean, deci și preoților.

În chipul acesta, chestiunea e pusă pe ascuțișul unei controverse greu de deslegat, care s'ar reduce la întrebarea: Dacă Biserica, căreia-i aparține preotul cel puțin în aceeași măsură în care este el și cetățean al Statului, ar putea încuviința, ca relațiunile cetățenești ale preotului să le reglementeze numai Legislația și Constituția de Stat — și dacă Statul, căruia nu-i zace în interes, ca preotul, și mai ales cel românesc, care încă e și cetățean, să poată fi confiscat numai pentru apostolatul sacru atunci, când viața românească mai are atâta nevoie și de colaborarea dânsului.

A așteptă să se decidă această controversă prin considerații exclusiv principiale, de drept canonic sau de drept public, ar înșămna să nu ai în curând o soluție, pe care viața o cere.

Și atunci, lăsând controversa de principii să se coacă și să-și facă cursul său de dezvoltare, — trebuie să ne intereseze întâi de toate o soluție mai apropiată, care poate fi găsită și înfăptuită mai cu înlesnire, prin cumpănirea unor anumite fapte și împreju-

rări reale, chemate a fi premisele unei soluții.

Începem cu un fapt istoric: Preoțimea românească, mai ales în Ardealul atâtor deosebiri și deosebite interese politice și confesionale, care s'au transmis și României de azi — a îndeplinit și un rost politic de forță. Și nu înțeleg, ori cât de apreciabile sunt motivele invocate de P. Sfințitul Roman — cum s'ar putea, ca aceste rosturi tradiționale să fie schimbate și reglementate numai în una din cele 18 Chiriariile ortodoxe din țară și una din cele 5 eparhii ardelen.

Dar mai sunt împrejurări și fapte curente din viața României mari, care trebuiesc finite în seamă alături de tradiția trecutului, care nu trebuie desființată, ci numai reglementată.

S'a făcut, dela început chiar greșeala de a se fi dat preoților curs liber, nu numai să intre în partidele politice, ci și în Corpurile legiuitoare, și nu întotdeauna cu știrea prealabilă a Chiriariilor lor. În aceasta privință ar fi trebuit ca dela PP. SS. Chiriarii să fi plecat o înțelegere comună, care să se fi resimțit și în Clerul lor subaltern. Și ar fi mai trebuit, pelângă aceasta, să se exercite și presiunea morală a unor instrucțiuni din partea Episcopatului colectiv, sau cel puțin din a Chiriariilor singuratici, arătând preoților în subordine: cum să se comporte în raporturile tot mai agitate, ale vieții politice curente. Și, ieste-mi-se: nu știu să se fi făcut niciuna nici alta.

Și urmarea a fost, că în Corpurile legiuitoare, până și în Senat alături de PP. SS. Lor, au intrat, nu odată, preoți fără o deosebită prestață, iar la sate a prins vârtejul politicii și l-a amețit pe cei slabi de înțelegere. — Din asemenea premise, așa cred, se desprinde cea mai apropiată concluzie: Să se facă de cătră Episcopatul nostru o regulă generală, nu pentru a confiscă preoții români din domeniul vieții publice-politice, ci pentru a se ști în ce condiții pot și trebuie ei să se afirme pentru binele public, al Țării și al Bisericii.

Dela o hotărâre de acest fel, cu ade- vârat s'ar putea aștepta să fie unul

de lemn, cel vindecător pentru atâtea rane din viața noastră publică românească și de disciplina bisericească.

Dar, pentru a se ojunge la asemenea precizări și îndrumări, ar trebui, ca Preoțimea — căreia l-se așteaptă o atitudine: una singură și demnă, în viața politică — să fi avut și, mai ales, să aibă, întâi de toate, exemplul mai marilor săi ierarhici. Și nu l-a avut; și nu-l are nici azi, în întregime. Și tocmai acest exemplu ar fi fost pentru Preoțimea inferioară, căci de ea e vorba, steaua călăuzitoare — ca ceea de odinioară pentru Maghi — care să fi condus peste deșerturile de uneori ale luptelor politice. Am conștiința, că nu sunt singur, când exprim această părere, care este și o dorință legitimă, care n'aș vrea să poată fi la nici un caz, judecată ca lipsă a respectului datorit PP. Sfinților noștri.

Trec mai departe: Țaria politică a Cultelor minoritare, cum se dovedește ea zi de zi și pas cu pas, rezidă, nu în confiscarea preotului din domeniul politic, ci în concentrarea politică a șefilor lor eclesiastici și în disciplina, cu care subalternii acestora își urmează căpeteniile tocmai pentru că ele reprezintă un program și o acțiune unitară și sistematică, Ba, de ex. la discuțiile asupra Legii Cultelor, avurăm și fenomenul dureros, de a vedea și concentrarea între oaltă a tuturor Cultelor minoritare, în frunte cu „frații” uniți.

Eu, unul — care am stat departe de politică și m'am apropiat de ea după grele și îndelungate chibzuri în conștiința mea de preot chiar, — o cred și o mărturisesc deschis: Atunci, când vom vedea la Episcopatul nostru, manifestându-se directive concentrice și în ce privește concepția și interesele vieții publice-politice, zic: atunci va veni dela sine și în mod firesc și fixarea unei atitudini politice, demne și corecte, din partea Preoțimei românești. Până a se face, însă, acel lucru, vor dănui lipsurile regretabile de azi, în cluda tuturor reglementărilor parțiale pornite, ca ceea dela Oradea, din cel mai curat și bun gând, ce poate fi exprimat.

Mai invoc două fapte, concludente

după părerea mea, — deși nu bucuros scriu pe tema aceasta.

În postul Paștilor din 1907, când tot creștinul bun se gândea la cele ale sufletului, arhiepiscopul de Salzburg cardinalul Katschthaler a dat o pastorală, în care în partea ei primă, îndemnă pe creștini: cum să-și deie votul în alegerile ce stăteau în prag, atunci pentru întâia oară pe baza sufragiului universal direct. Pastorală fixă directive și obligații de conștiință religioasă pentru creștinii-cetățeni, deși acolo, la Salzburg, nu există un furnicar de naționalități și de confesiuni, ca la noi. Și, totuși, colo s'a putut; la noi — cine să se fi gândit vrodată să se adreseze, din parte bisericească, conștiinței politice a creștinului și celei religioase a cetățeanului, pentru a-l edifică? Nimeni decât numai tot minoritarii, în senzul lor: până și cu demonstrații și cu rapori pe străzi! La noi, încă ar trebui ceva de făcut, pentru edificarea conștiințelor, și nu pentru — demonstrații!

Încă un lucru. Nu o face această Biserica noastră? O fac așli. Iată cum: În vremea, în care noi ne gândim la formule restrictive — în loc de cele povăzitoare — pentru conștiințele preoților noștri, de a-i scoate din vârtejul politicii, iată ce face „sora” dela Blaj: Ea, care nu are la sine acasă o constituție democratică a sa, și-o vâdă în Senat și Cameră, unde și-a trimis atâția fii: clerici și mireni devotați, ca niciodată!

Ce să mai zic? Aș dori să nu trebuiască să mai scriu vrodată în această chestie, în care am avut de altfel, de cel mai bun consilier conștiința mea de preot, care mi-a îngăduit și mie, pe teren politic o afirmare, de care n'am de ce mă rușină și pe care — cred — nu am de ce să o intrerup.

Dr. Gh. Ciuhandu.

Necrolog.**O nouă jertfă.**

Ne vine vestea că învâfătorul Aurel Ghiulescu din Ignești a încetat din viață în spitalul Judeșan Arad. Tînd entusiast în toată activitatea lui de muncitor cultural, Ghiulescu, ca și mulți alții, a sosit pe plaiurile noastre cu acea armată culturală care era menită să trezească cunoștințele și să închege cu febrilitate taurul de rezistență națională. Departe de ai săi, a murit ca un erou la margine de țară, pe pământul Ardealului desrobii. Ia libertatea căruia a svăcnit cu impulsivitatea lui tinerească aildurea cu a celor mulți predicatori de credințe și idealuri. A venit să moară între frații săi eliberați. În țărâna acestui frumos colț de țară, doarmă liniștit și senin! Lacrimile celor de departe și ale colegilor să-i facă odihna liniștită și somnul netulburat.

Pentru Neam și pentru Lege

fragmente din discursul părintelui fost senator Dr. Gh. Ciuhandu

(Urmare)

Dar statistica aceasta nu e nici pe departe reală. De pildă, pentru întreg ținutul Arad și Banat, aparținător episcopiei greco-catolice din Lugoj, în loc de 37.568 suflete, de abia există vre-o 29.817 suflete.

Probleme sunt în stăpânirea mea și le dețin pe comune, dela autoritățile politice locale, dovedind cumși-a sporit această episcopie credincioși — pe hârtie, pentru ași menține situația privilegiată de sub unguri, sub raportul subvenției de Stat.

Să vedem, acum, metodele după cari s'a sporit artificial și în mod neiertat aparținătorii cultului catolic din rit grecesc dela Lugoj, numai pe teritoriul banatic, cu 7751 suflete. În anul 1923 episcopia aceasta făcuse câteva împărțiri și grupări nouă a filialelor în raport cu parohiile matere. Astfel la parohia materă, Balliș erau afiliate trei comune: Târgoviște, Bujor și Făget. Episcopia spunea oficial, prin adresa sa No. 1.744 din 1923, afirmativ semnată de P. S. Episcop al locului, că în acele comune se aflau la Făget 15, la

Târgoviște 9, iar la Brașov 18 suflete, în total 42 suflete.

După informațiile oficiale, ce le am dela comunele politice, însă în Făget erau 9 și nu 15 suflete; la Bujor 1 în loc de 18 suflete; la Târgoviște nici unul în loc de 9 suflete, în total 10 suflete în loc de 42! Halal, de așa statistică bisericească!

Alt caz: la Zăbrani, parohie greco-catolică cu 48 suflete după datele trimise Ministerului și cu 29 suflete după informațiile dela comuna politică, sunt anexate ca filiale 9 comune, despre cari filiale se știe la Ministerul Cultelor că ar avea 316 greco-catolici.

Realitatea e însă următoarea în Schöndorf și în Neudorf ar fi 12 plus 8 adică 20 suflete greco-catolice, iar în restul de 7 comune nu există nici picior de greco-catolic!

Aș putea să invoc și alte cazuri. Chiar aveam de gând să ilustrez cazul Jitin, de care a făcut pomenire d-l senator Gh. Bogdan-Dulcă în cuvântarea sa, mai ales că originalul scrisorilor dela episcopia Lugojului, prin cari se îndemna la falsificarea statisticii, sunt în posesiunea mea, pur-

tând amândouă marca însăși a episcopiei greco-catolice, ca dovadă de autenticitate. Să completez informația statistică asupra cazului de Jitin.

P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Lugojului, Alexandru Nicolescu: D-le ministru, imi permiteți un cuvânt. Datele pe cari vi le-am trimis atunci la cererea d-voastră, sunt toate semnate de autoritățile comunale competente, așa cum le-ați cerut d-voastră. Le aveți acolo și puteți controla. Acesta este răspunsul meu.

Părintele Gh. Ciuhandu: Dacă va cere trebuința, vom putea da și noi certificate comunale, cu sigili dela comunele politice, certificate aflătoare în arhiva Episcopiei Aradului.

P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Lugojului, Alexandru Nicolescu: Datele noastre sunt luate dela autoritățile comunale competente și au sigiliile oficiale...

Părintele Gh. Ciuhandu: D-voastră aveți certificatele dela comunele politice? Vom prezenta și noi certificatele ce avem dela comunele politice, și se va vedea că, în cel mai favorabil caz amândouă părțile suntem de bună credință. Sunt așli, poate, cari abuzează de noi?

În statisticele dela Ministerul Cultelor, Jitin...

D. Artemiu Andreco: Dar ce va

zice lumea despre noi, când va auzi că statisticele noastre sunt false?

D. P. Ramneanțiu: Acestea sunt controverse.

D. D. Th. Arțareanu, vice-președinte: N'aveți cuvântul, d-le senator.

P. S. S. Episcopul Nicolescu este înscris în cuvânt și va dovedi, dacă aligațiunile de astă-seară ale oratorului prezent sunt sau nu fondate. Astă-seară nu are nimeni cuvântul decât părintele G. Ciuhandu.

Părintele Gh. Ciuhandu: În statistica dela Ministerul Cultelor, Jitinul figurează de două ori, tot ca parohie: odată cu vre-o 270 suflete, a doua oară cu 180 suflete. În informațiile mele dela primărie însă, în Jitin de de abia sunt 130 de greco-catolici.

Sau în alt caz, la Caransebeș, Orșova, Făget și Cireșa din Caraș Severin, se susținea că ar fi 507 greco-catolici, pe când în realitate de abia sunt 67 suflete. Cam mare diferență!

Iată cu un motiv mai mult de ce trebuie să avem odată o statistică generală și pe confesiuni, făcută de Stat. Și până atunci, pe temelul celor denunțate de d. G. B. Duică și de mine, rog pe D. Ministerul al Cultelor, să binevoiască a lua măsurile speciale, pentru a verifica cifra greco-catolicilor din ep. Lugojului. O cere prestigiul nostru obșteșc. (Va urma)

Rezultatul alegerilor pentru Consiliul județean din Arad.

Succesul listei național-liberale. — Admirabila reacțiune cetățenească. — După 4 luni de guvernare, — demagogia deșanțată începe să-și culeagă roadele. — Cifrele vorbesc! —

La 28 Februarie s'au făcut alegerile pentru noul consiliu județean, cel vechiu fiind dizolvat în mod ilegal și în locul lui numită o comisiune interimară compusă din 11 membri!

De ce a fost dizolvat vechiul consiliu județean? Ce păcate nemai, pomenite a făcut în scurtă lui activitate de câteva luni? Iată un mister pe care numai clubul național-tărănist din berăria Polkovits l'a putut desvălui.

Vechiul consiliu județean a fost dizolvat fără pricină. N'a făcut nici o ne-regulă, nu l'a găsit nici o vină. Ba i s'a găsit una: aceea că nu dizolva consiliile comunale pe care comisia interimară a început să le dizolve de a doua zi după instalare. Dar nu e vorba numai despre consiliul județean. Partidul național-tărănesc care a strigat peste tot locul că va respecta legea, de când a ajuns la guvern face politică de partid și calcă în fiecare zi legea.

Unele alegeri se amână...
altele nu!

Pentru 20 Februarie se fixase alegerea unui senator în locul rămas vacant prin optarea dlui Ciceo-Pop pentru locul de deputat.

Tot la 20 Februarie trebuia să mai aibă loc câteva alegeri parțiale, în vechiul regat. La aceste alegeri, național-tărăniștii nu erau deloc siguri de reușită, cu atât mai mult cu cât la alegerile din Decembrie, în aceleași locuri, ieșiseră candidații opoziției liberale, pe cari parlamentarii cu demisiile în alb ai dlui Vaida, îi invalidaseră. Și, ca să nu se facă de răs prin re alegerea de către cetățeni a aceluiași candidat liberal, guvernul a hotărât amânarea acestor alegeri parțiale, până va putea vota prin parlament altă lege administrativă și altă lege a camerelor de comerț care să schimbe sistemul de alegere și astfel să nu mai fie aleși candidații liberali. Acstea în vechiul regat! — La Arad nu putea însă fi vorba de astfel de motive.

Prietini — în opoziție, adversari — la guvern.

La alegerile pe baza votului obștesc din Decembrie, la Arad au reușit toți candidații național-tărăniști.

Din Decembrie și până în Februarie n'au trecut decât trei luni. Național-tărăniștii puteau nădăjdui să fie ales cu succes candidatul lor. Dar care candidat?

Candidatul naționalist, dl. Dr. E. Veliciu sau candidatul țărănist, dl. Medrea Crișan?

Pentru că de data aceasta național-tărăniștii nu se mai prezentau uniți în alegeri, ci despărțiți.

Tovărășia lor a început să părăie...

Și pentru a înlătura o înfrângere, au hotărât să amâne și alegerea de la Arad.

Sub ce pretext?

Sub pretextul că este iarnă grozavă și alegătorii nu se pot duce la vot. Și au amânat astfel alegerile până în Aprilie, când va fi mai cald și alegătorii se vor duce la... munca câmpului.

Iarna și alegerile... în Moldova.

La Roman (în Moldova) s'a întâmplat însă un fapt foarte nostim. În ziua de 20 Februarie trei sferturi dintre alegătorii înscriși să voteze la colegiul comunal s-au dus la președintele de tribunal și au declarat că ei au venit să voteze — cu toată vremea rea și cu tot gerul — și că vor să voteze pe candidatul liberal.

T A B L O U
voturilor obținute de lista liberală, pe secțiuni, la alegerile de Cameră (12 Dec. 1928) și de Județ (28 Febr. 1929).

Nr. curent	Numirea secțiilor	Cameră 12 Dec. 1928	Județ 28 Febr. 1929
1	Aradul-Nou	41	680
2	Engelsbrun	27	404
3	Curtici	60	454
4	Glogovaț	94	606
5	Nădiac	74	312
6	Semlac	154	406
7	Pecica	28	250
8	Rovine	76	362
9	Sft. Ana	86	510
10	Șimandul de sus	47	304
11	Macea	73	251
12	Zărand	44	263
13	Ineu	127	435
14	Cermelu	36	429
15	Bocsig	38	184
16	Tauf	28	346
17	Târnova	72	535
18	Buteni	38	316
19	Șebîș	66	243
20	Gura Honț	63	203
21	Hălmașiu	19	151
22	Vărfurile	10	26
23	Ch și ne	134	476
24	Vânători	66	339
25	Grănicerii	67	265
26	Șpreuș	30	379
27	Socodor	85	364
28	Șiria	29	284
29	Păncota	48	312
30	Ghioroc	49	345
31	Radna	93	541
32	Bărzava	114	420
33	Săvășin	32	117
34	Secția I oraș	51	
35	Secția II oraș	57	
36	Secția III oraș	46	
37	Secția IV oraș	25	
38	Secția V oraș	36	
Total general . .		2203	11572

Și pentru că „alegera” se amânase din cauza gerului, n-au putut vota, dar au dat o declarație în scris, în care au arătat că alesul lor este candidatul liberal. Și pe bună dreptate pentru că erau mai mult de trei sferturi din numărul total de alegători.

Multă inimă rea le-a făcut național-tărăniștilor și guvernului această declarație pe care șeful nostru d-l I. G. Duca a citit-o de pe tribuna Camerei.

Așa dar la Roman a fost iarnă grozavă și guvernului i-a fost milă de cele câteva sute de alegători cari trebuiau să voteze. Și la Arad a fost iarnă grozavă — la 20 Februarie — și guvernului — milos, nevoe mare! — i-a fost jale de cele 30 mii alegători mai mari de 40 ani cari trebuiau să voteze la Senat.

LA ARAD:

Ger năprasnic, la alegerile pentru Senat. Primăvară, la alegerile județene.

sau cum schimbă național-tărăniștii vremea în 8 zile.

Dar la alegerile județene care s-au făcut la 28 Februarie, adică numai peste 8 zile din ziua în care trebuia să se facă alegerile pentru Senat, iarna, vremea rea și gerul au dispărut ca prin farmec și guvernului nu i-a mai fost milă de cei aproape 90 mii alegători cari au trebuit să plece pe drumuri ca să aleagă pe noul consilier județean al Aradului.

La 20 Februarie ger cumplit și milă grozavă pentru câteva sute sau mii de alegători; — alegerile s-au amânat până în Aprilie...

La 28 Februarie primăvară splendidă — nu vedeți? au în-

florit trandafirul? — și mila și și compătirea pentru zecile de mii de alegători s'au topit de căldură. Alegerile nu s-au mai amânat până în Aprilie!

Firește, la 1 Martie a fost iarăși ger, zăpadă și iarnă grozavă dar... noul Consiliu județean al Aradului, fusese ales și guvernul a obținut „un succes strălucit”, după cum spun foile sale...

Un „succes strălucit”.

Să vedem acum succesul „strălucit” al național-tărăniștilor.

În Decembrie trecut s'au prezentat în alegerile generale cartelați cu șvabii, sioniștii și sociali-democrații.

La 28 Februarie s'au prezentat în alegerile județene cartelați cu șvabii, sioniștii, social-democrații și maghiarii.

S'a spus că pentru liberali au votat la alegerile din urmă și lupiștii, averescanii și cuziștii. — Să presupunem că da! deși acum au fost cam vre-o 4500 voturi exprimate mai puțin decât în Decembrie.

Câte voturi au obținut averescanii, lupiștii și cuziștii în Decembrie trecut?

În total 3228 voturi.

Adică aproape atâtea câte s'au exprimat acum mai puțin, ceea ce ne face să credem, că marea lor majoritate s'au abținut sau și-au anulat votul (În Dec. au fost în total 1583 voturi anulate

(inclusiv orașul), în Februarie numai județul a dat 2663 anulate).

De unde au luat atunci liberalii diferența lor de voturi? Hotărât: dela național-tărăniști.

Peste 9000 alegători cari în Decembrie votaseră pe național-tărăniști, în Februarie au votat pe liberali.

În mai puțin de trei luni făgăduirile demagogice ale național-tărăniștilor au început să-și dea roadele.

Ce am promis noi acestor nouă mii de alegători ca să-l atragem de partea noastră? — Nimic!

Și nici nu i-am ademenit cu apropierea venirii noastre la putere. — Mai mult. Nici n-am putut vizita toate comunele pentru a lua contact cu prietenii noștri credincioși din alegerile trecute.

Au venit de bună voie la noi!

În mai puțin de trei luni 9000 cetățeni au simțit „fericirea” guvernării național-tărăniște și au întors spatele idolilor „democrației” celei noi, oferind votul lor liberalilor.

Cei cari au dat afară din serviciu pe slujbașii cei mici și pe servitori, ca să mărească numărul directorilor generali, subsecretarilor și ministrilor,

Cei cari au făgăduit imprumuturi cu dobânzi mici,

Cei cari au făgăduit să ridice prețul produselor țărănești și să eftimească mărfurile la oraș,

Cei cari au făgăduit reducerea dărilor și au mărit darea globalului,

Cei cari au scumpit sarea, petrolul, vinul și rachiul, taxele de timbru și în curând vor mări prețul chibritelor,

Cei cari au făgăduit dar numai au amăgit pe oameni, național-tărăniștii, au început să-și primească răsplata.

În mai puțin de trei luni au pierdut numai în județ peste 9000 voturi cu tot ajutorul de vre-o 7500 voturi pe care li l-au dat nouii lor aliați, maghiarii!

Iar liberalii, în mai puțin de 3 luni s'au ridicat dela 2263 voturi (județ și oraș) la 11.572 voturi numai în județ!

Și atunci suntem în drept să întrebăm: al cui este succesul?

Al național-tărăniștilor cari, ajutați de unguri, pierd câteva mii de voturi?

Sau al liberalilor cari, singuri câștigă peste nouă mii de voturi.

Cetitorii să compare tablourile cu rezultatele de la amândouă alegerile, din Decembrie (Cameră) și Februarie (județ), să priviască tabloul de mai sus, și să judece singurii!

Cetățenii au început să se trezească din beția demagogică.

Ce va fi când se vor trezi de-abinelea?! Guvernul anarhiei bolșevice și al desmembrărilor — regionaliste — să ia aminte!

În cel din urmă plugar român există câte-o fărâma de conștiință cetățenească și națională, care veghează!

Aradul cultural.

Asociația Inginerilor.

Printre înjghebările culturale din Arad, asociația locală a inginerilor (A. G. I. R. — Secția Arad) ocupă un loc foarte mod st, ca reclamă, dar destul de proeminent, ca activitate.

Deși abia în al doilea an de existență, asociația inginerilor a isbutit să-și aibă un local propriu pe care îl folosește cum nu se poate mai fericit pentru strângerea rândurilor intelectualiilor români din Arad.

Sub chibzuita conducere a d-lui ing. St. Mateescu și cu activă colaborare a secretarilor săi, d-nii ing. Ionescu și Mitel Șerbănescu, Asociația inginerilor a isbutit să strângă publicul românesc la două serbări, admirabil organizate, și pe deplin reușite. În fiecare joi du-

pă masă dă ceaiuri dansante pentru membri el și invitații lor, iar Duminică dimineața între 11^{1/2} — 1 ore, aranjează conferințe în care se tratează diferite chestiuni actuale din domeniul social, economic, cultural sau tehnic, interesante nu numai prin noutatea problemelor atacate, ci și prin modul expunerii (tablouri, planșe, etc...)

În chipul acesta asociația inginerilor este nu numai o organizare în limite strict profesionale, ci și un mic focar de viață culturală și energie românească într-o masă de românism inert, narcotizat de tendințe eterogene.

Un cuvânt bun despre o operă frumoasă nu e spus niciodată prea târziu. a. c.

Conferința dlui Ing. St. Mateescu

„Participarea la beneficii a lucrătorilor din Industrie.“

În fața unei săli pline, cuprinzând tot ce are Aradul mai distins, și-a desvoltat Duminică 17 Februarie Dl. Inginer Ștefan Mateescu conferința anunțată, tratând despre „Participarea la beneficii a lucrătorilor în industrie“.

D-sa începe prin a schița un scurt istoric al chestiunii, începând de la origina ei și arătând fazele prin care a trecut până ce Biroul Internațional al Muncii, din Geneva, a izbutit a convinge pe toate statele participante la Liga Națiunilor de nevoia recunoașterii principiale a acestei revendicări.

Într-o expunere clară și concisă D-sa, enumără argumentele aduse atât de clasa patronală cât și de organizările muncitorești în susținerea punctelor lor de vedere și examinează până la ce punct fie care din aceste argumente puteau fi justificate.

Trecând la examinarea soluțiilor ce s'au dat până acum acestei chestiuni, Dl. conferențiar aduce argumente puternice pentru a dovedi că, atât participarea individuală a salariaților la beneficiile întreprinderilor cât și participarea colectivă sub formă de cooperative, adoptată de legea franceză care poartă numele lui Henry Cheron nu rezolvă chestiunea din punct de vedere social, căci aceste soluțiuni nu izbutesc a interesa pe lucrător la prosperitatea generală a întreprinderii și, ca urmare, în loc să împace pe socialist cu industriașii, provoacă din contră noi motive de neînțelegere și contribuie astfel la întărirea antagonismului de clasă.

D-sa recomandă sistemul american al creării unui „acționariat muncitoresc“, bazat pe economiile realizate de salariat asupra salariului ce primește și înlesnit de patron prin acordare de reduceri de preț și înlesniri de plată a acțiunilor destinate salariaților proprii.

În concluziune conferențiarul stabilește, că legile fundamentale ale vieții economice moderne se reduc la două:

a) „Proprietatea generală a unei națiuni este funcție directă a productivității muncii“. Soluția acestei probleme s'a găsit în „Raționalizarea Muncii“, care aplicată în țările occidentale a dat rezultate uluitoare, promițând în același timp estenirea producției și sporirea salariilor.

b) „Buna stare a individului este funcție directă a spiritului său de economie“. Nicl salariile urcate, nicl participarea la beneficii nu vor ridica pe lucrător din starea de inferioritate socială, în care se află azi, dacă el nu va fi educat în sensul economiei unei părți din câștigul său în scopul de a-și îmbunătăți starea generală, de a-și educa copiii, de a-și apăra sănătatea.

Raționalizarea Muncii și Educația muncitorimii sunt cele două idealuri pe cari trebuie să le urmărească inginerii, pentru a ridica pe lucrător din situația de inferioritate socială, în care se află în organizarea actuală a vieții economice. — În urmărirea acestor idealuri ei vor putea contribui la ridicarea economică a țării și vor câștiga un drept la recunoașterea proletariatului industrial.

Ortăcia literară...

...a elevilor cl. V și VI dela liceul Moise Nicoară a mai ținut câteva ședințe săptămânale în care s'au analizat și discutat următoarele opere:

D. D. Pătrășcanu: Un prânz de gală (Halmăgian I, VI, Gara St. V.)

Damian Stănoiu: Necazurile părintelui Ghedeon (Groza Marius VI, Mihai Ambr. V.)

Mihai Codreanu: Statul (Claba T. VI, Racea I. V.)

Comunicări au făcut:

Pop En. (VI) despre Chira Chirilina și P. Istrati, Prof. Al. Constantinescu despre „Papagalii“ de C. Răuleț, jucată pe scena teatrului orășenesc la 1 Martie c. În ședința viitoare — Sâmbătă 9 Martie c. — se vor face dări de seamă și discuții cu privire la: Turnul Milenei de Ionel Teodoreanu și Hronicul măs-căricului Vălătuc de Al. O. Teodoreanu.

Festivalul Liceului de fete „Elena Ghiba Birta“

Liceul de fete E. G. B. va da un festival sub conducerea D-nei Prof. Băduleșteanu în beneficiul elevelor sărace ale acestui liceu în teatrul orășenesc la 10 Martie ora 11.

Se va reprezenta „Judecata“ jucată de elevele clasei III. „Ileana Cosânzeana“ piesă alegorică în 3 acte, jucată de elevele cl. IV.

Biletele la Bibliotecă Diecezană.

Conferința d-lui general G. Găvănescul.

Duminică 24 II. c. după masă, publicul românesc din Arad a avut una din cele mai plăcute și mai edificatoare surprize: un general, de talia d-lui G. Găvănescul, ținând o conferință despre un personaj bisericesc, care a fost mitropolitul ardelean Andrei Șaguna.

Aceasta încrucișare de rosturi — ca un militar să vorbească despre o față bisericească — a trezit viul interes al publicului nostru în așa măsură, încât sala încăpătoare a „Palatului Cultural“ a fost literal tixită de public, cum n'am mai văzut-o vr'odată.

Coloanele noastre reduse nu ne îngăduie să ne ocupăm din destul de aceasta aparițiune îmbucurătoare a Aradului, și nici să redăm mai deaproape desfășorarea, am putea zice magistrală, pe care ni-a făcut-o d. general în expunerea sa.

În privința aceasta, D-Sa a fost ajutat de două lucruri esențiale: impunătoarea și multipla activitate a Marelui mitropolit dispărut; dar, în aceeași măsură trebuie să reliefăm și meritul personal al conferențiarului, de a fi reușit, ca aceasta mare personalitate politică națională și culturală bisericească a Ardealului, s'o încadreze într'un vast, temeinic și emoționant expozeu istoric, care ar face cinste mare multora chiar din cei ce s'au născut și trăit în Ardeal.

Subliniem acest moment în cinstea deosebită a Domnului general conferențiar nu numai pentru meritul personal, vrednic de toată atenția și recunoașterea noastră, ci și dintr'un alt motiv. D-Sa ne învață să ne prețuim trecutul nostru, al celor de aici or cât a fost el de posomorât, și totodată dă pilda cea mai edificatoare despre ceace trebuie să se facă în viața românească de azi, pentru înlăturarea rămășițelor de hotare despărțitoare între frați, adică: să năzuim a ne cunoaște împrumutat trecutul, cu gloriile și cu suferințele lui.

După aceasta caracterizare, pe care o credem de suficientă aici unde opera mitropolitului Șaguna este mult-puțin bine cunoscută, am putea încheia.

Dar, pentru a fi drepi și cuviincii și față de d. general ținem să mai adăogăm, de încheiere, o notă caracteristică a conferinței: aceea, de a fi însămnat și un călduros și discret apel către societatea românească, de a și prețui tradițiile trecutului și de a trăi prin păstrarea și desvoltarea acelorora.

Suntem într'adevăr, plini de grațitudine către dl. general G. Găvănescul pentru apostolatul ce a săvârșit între noi, mai ales când ne dăm seama, că la aceasta s'a angajat un om, care trebuie ascultat ca unul care trăește de două ori într'o armonică disciplină: prin sufletul său cult și prin disciplina de Arme, din care face parte, ca îndrumător.

Serbare școlară în Conop.

Elevii școlii primare și adulții din Conop, sub conducerea învățătorilor lor, au aranjat Duminică 10 Februarie a. c. un festival împreună cu petrecere populară, în localul școlii primare, cari au decurs într'o exemplară ordine și au reușit cât se poate de bine.

Programa a fost următoarea: 1. „Cântecul Gintei Latine“ cor de școlari, 2. „Nunta Zamfirel“ poezie de Coșbuc predată de P. Șoimoșan elev cl. VI, 3. „În fânul de curând cosit“ solo cântat de un elev, „Spusu mi-a frunza de vie“ cor, 4. „Gardul fermecat“ piesă teatrală predată cu precizie și de tot natural de I. Berariu și G. Savulescu elevi cl. VII și de Sofia Albulescu, Elena Dehelean și Floare Balan din cl. VI, 5. „Vino lele“ cor, 6. „Hora“ jucată de 6 fetițe din cursul inferior instruite de d-șoara Aurica Pop Inv., 7. „S'a rugnit frunza din vii“ cor, 8. „Țiganul deputat“, monolog comic predat de P. Popoviciu, 9. „Rujită de pe răzor“ cor, 10. „Varga lănos“ poezie predată de P. Păscuț, 11. „Treceți batalioane“ cor, 12. „Țiganul cătană“ piesă teatrală comică predată de 6 tineri, 13. „Pe-al nostru steag“ cor.

Toate punctele au reușit foarte bine; a stărnit mult haz monologul „Țiganul deputat“ și piesa „Țiganul cătană“.

S'a încasat total suma de 4040 lei, din care sumă s'a spesat 2540 lei, a mai rămas un venit curat de 1500 lei care sumă e destinată pentru ajutorarea elevilor săraci și pentru procurarea unui drapel pentru școlari.

La reușita materială a festivalului nostru au contribuit cu suprasolviri următorii: Dnii A. Birtolan 100 lei, A. Raica 60, Patria 500, Elisaveta Fritz 100, Tiegerman 100, Steiner 60, I Fritz 80, A. Neda 40, Macaveiu 40, Hász 80, Elász 80, Fedor 20, Ardelean 20 Brand 30, Savulescu Petru 20, König 100 lei, cărora și pe aceasta cale le aducem mulțumiri. În numele comitetului aranjator:

Gr. Caba,
Inv. dir. școlar.

Mărțișorul.

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, pentru a reînvia dat na veche a „mărțișoarelor“ cu semnificația lor, și pentru a o introduce și în Arad, unde nu era cunoscută, a vândut pe străzile orașului mărțișoare, în ziua de 1 Martie a. c.

Aceste mărțișoare, mici iconițe de argint, artistic lucrate, se pot purta toată luna Martie.

Doamnele și domnișoarele care ar mai dori să-și procure mărțișoare, contribuind astfel la răspândirea strămoșești datini, se pot adresa direct societății ortodoxe.

Convocare.

Membrii Asociației profesorilor secundari secția Arad, sunt convocați la adunarea generală ce se va ține Sâmbătă 9 Martie c. ora 6 d. m. în sala profesorilor dela liceul „Moise Nicoară“.

Ordinea de zi:

1. Raport general pe 1928.
 2. Descărcarea vechiului comitet.
 3. Modificarea statutelor.
 4. Alegerea noului președinte.
- Din ședința comitetului ținută la 23-II/1929.

Președinte
Al. Constantinescu. Secretar
Someșean.

INFORMAȚIUNI.

Consiliul de colaborare al înfrățirii este convocat în ședință ordinară la 16 în sala fest v. a Primăriei. Se vor citi rapoartele comitetului executiv și ale diferitelor secțiuni și se va stabili ziua și locul adunării naționale.

Reprezentatii teatrale.

Teatrul de vest. 5. Martie c. Scampolo de Dario Nicodemi 6. c. Picul. de Liviu Rebreanu.

Teatrul Național din București. Turneul oficial al celor mai de seamă artiști comici în frunte cu Iancu Brezeanu și Maria Filotti. 9. Martie c. Scrisoare pierdută de Caragiale.

Teatrul Scala. Trupa de reviste Pizone, Kanner, Tuchi Eremia 11 Martie c.: Să nu te superi că te'njur Ca la mama acasă!

NI-S'AU JĂLBIT mai mulți aderenți de ai noștri, ca în unele localuri publice nu li-se pune la dispoziție gazeta noastră. Ni-au fost numite asemenea localuri, unde știm că trebuia să se gasească ca de ex. Cafeneaua „CORNUL VĂNĂTORULUI” ș. a. N'am vrea să presupunem că înlăturarea gazetelor se face cu știrea proprietarilor. Le atragem însă acestora atenția, să fie cu luare aminte și să ne ceară alt exemplar, și-i vom servi bucuros. Pe viitor ne vom interesa și de pricinile dispariției gazetelor.

In slujba celor Sfinte — Răspuns unui Preot —

Am primit, Părinte, scrisoarea ce ai trimis-o Redacției „Tribunei Nouă”, căreia-i cereai ospitalitate în chestiunea de care va fi vorba în șirele de mai jos.

Am primit și copia de pe ordinul protopopesco din 21 Ianuarie a. c., cu care s'a comunicat ordinul autorității eparhiale, care îndatorează pe preoții din comunele cu mai mulți preoți să slujească cu toții la Sf. Altar, în anumite zile de sărbători.

Sf. Ta ai dreptate că ordinul e prea „cătănesc”, adică prea autoritar și prea lipsit de îndemnuri duhovnicești. Nu e esențială întrebarea ce o pui, că ordinul a plecat în aceste condiții, dela protopopul ori de mai sus? Nu este esențial nici aceea, că ordinațiuni în acel ton și în aceea redactare suferă uneori prin asprimea și răceala lor.

Esențialul e că ordinul este la locul său, după părerea mea. Doar trebuie intensificată tot mai mult slujirea celor duhovnicești. Iar pilda aceasta trebuie să o dăm, întâi de toate, noi preoții ori din „porunc acelor mai mari”, ori din porunca și mai covârșitoare a conștiințelor noastre preoțești. Când aceasta se va face, va cădea dela sine amenințarea „disciplinară”, de care încă te varei.

La orice caz trebuie să vedem în acel ordin un început de bine, început care ar trebui continuat, însă, nu prin prevederea „sanctiunilor prevăzute în regulamentul disciplinar”, sau: nu numai prin aceste, ci și prin altceva: prin călătoria mijloacelor de potențarea conștiinței preoțești cu deosebire în direcțiunea spirituală a cultivării rugăciunii, și prin generalizarea acestor măsuri și la preoții din afară de serviciul pastoral.

Avem, de ex. și la Arad și în alte centre eparhiale din Ardeal, atâția și atâția preoți: la Consiliile eparhiale, institutele de învățământ etc., cari nu toți își au altarul lor propriu. Și avem Capela dela reședință la care nu se slujește zilnic. Iar la „catedrală”, cu preoții proprii și cu preoții din clerul pastoral, se slujește sf. liturghie numai în Duminici și serbători...

Poate, va veni vremea să se „ordoneze” ca și acești preoți fără altare proprii să slujească mai regulat: la catedrală și la capela reședinței.

Am crezut, Părinte și frate, să propun a nu ține publică scrisoarea cu ponoase, ci, în loc de aceasta, să-mi iau mie sarcina, poate: nu prea ușoară, de a te înlocui cu aceste, șire, cari pot fi mai de folos obșteșc. Dr. Gh. Ciuhandă.

O nouă „legalitate” a puter-nicilor zilei.

Di secretar al municipiului Arad a fost pedepsit cu pierderea salariului pe o 1/2 luna fără ca să fie dat în judecată disciplinară, fără să fie anchetat fără să fie ascultat și să i se dea ocaziunea să se apere. Motivul pedepsei este că poliția n'a executat o deciziune a primăriei. !?!

Adunarea generală a Băncii Județului.

Duminică 3 Martie ora 11 dimineața, a avut loc Adunarea Generală Ordinară a Băncii Generale a Județului Arad fiind prezidată de Dl. Petre E. Grozda.

Intre alți acționari destul de numeroși au fost prezenți D-nii Inginer Paul Rozvan, Dr. Traian Șinca, Dr. Alexandru Lazar, Gheorghe Pleș, Inginer Butoescu, Pavel Dârlea, Dr. Aurel Novacu, Vasile Dârlea, Romulus Tăuceanu, Vasile Zab etc.

Dl. Grigore Romanescu citește darea de seamă a Consiliului de Administrație pe exercițiul 1928. (Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere, aducând totdeodată vli mulțumiri celor două instituții Banca Generală a Țării Românești din București și Băncii Timișane cari au dat sprijinul într'o măsură destul de largă.

Adunarea în unanimitate aprobă ordinea de zi după cum a fost prezentată de Consiliul de Administrație și își exprimă prin Dl. Inginer Butoescu, care a luat cuvântul, cele mai călduroase mulțumiri și simpatii față de Dl Grigore Romanescu, directorul executiv, pentru priceperea muncii și devotamentul ce a depus pentru consolidarea acestei bănci.

Secretul fondurilor secrete

Intr'o scrisoare deschisă adresată — prin ziarul său Epoca, — direct dlui nreședinte al Consiliului de Miniștri, Dl Grigore Filipescu roagă pe dl Iuliu Maniu în termeni cât se poate de politicoși, să-i răspundă dacă este sau nu adevărat că în mai puțin de șapte săptămâni, adică din Noembrie și până aprape de Crăciunul trecut, guvernul a cheltuit din fondurile secrete, alocate pentru siguranța statului, suma de 31 milioane lei.

În sprijinul afirmațiunii sale, D-l Grigore Filipescu reproduce fotografiile a trei ordonanțe de plată, cu semnături și date în regulă.

Ne găsim, deci, în fața unor afirmațiuni controlate și mai mult decât veridice, atât prin fotografiile reproduce, cât și prin semnătura celui care adresează scrisoarea chiar primulul Ministru al Țării

În același scrisoare, dl Filipescu arată că liberalii — (cari nu economiseau, după spusele național-țărăniștilor, avutul statului) au cheltuit în 40 săptămâni de guvernare, din aceleași fonduri secrete numai 40 milioane — adică proporțional, de cinci ori mai puțin decât național-țărăniștii (cari au venit să economisească, după spusele lor din opoziție, avutul statului) —

Până în prezent, scr'soarea d-lui Gr. Filipescu a rămas fără nici un răspuns

Not credem că și de-acel tocol 31 milioane în 7 săptămâni! Cam patru milioane și jumătate pe săptămână.

Și fără justificare, că doară sunt fonduri secrete!

Cam mult domnilor național-țărăniști!

Și fără răspuns — că doară au fost întrebați!

Cam suspect, domnilor! Gh. Armașu

Posta Redacției.

D-lui V. B. în S. Observația D-v. e foarte întemeiată. Da, ne ocupăm cu multă plăcere, — căci așa și trebuie și e bine — și de chestiuni bisericesti fără de cari gazetăria nu ar face o muncă întreagă. Mulțumim de informații. Le vom utiliza, dacă nu în acest număr cel puțin în unul din cei următori. Că sunt scaderi și „sus” nu numai „jos” adica la popor, e prea adevărat. Noi însă ne ocupăm de aceste chestii, cu multă grijă, ca să nu fim judecați de răi când vrem binele. Avem și cine să se ocupe de aceste chestii; îl cunoașteți din gazetă. Il vom consulta, și în acest caz dar și în alte cazuri de nemulțumiri, ori să scrie la gazetă, ori să atragă luarea aminte a celor mai mari, dacă se mai ivesc nemulțumiri, la D-v. sau aiurea.

Bogăț, Pop. Laz. etc Vă mulțumim. Vom spicui câteceva. Nu putem însă publica tot Vă cerem acest sacrificiu, noi cari ne-am impus unul și mai mare; ne-am îndușăit până acum chiar gluma..

Și vedeți, zilnic, ce enorm material de inspirație am avea.

Mai multora: Aprecierea crescândă ce faceți gazetei noastre deși trăim în „Sahara” opoziției, ne face o deosebită mulțumire, mai ales când constatăm râvna atâtor și atâtor informatori, cari ne vestesc prin scrisul lor, trimis pentru coloanele noastre. Trebuie însă s'o spunem, cu regret pentru mulți din ceice i am refuzat până aci, că cerem să ni-se trimită numai articole redactate cât mai obiectiv și scurt, deoarece numai astfel le putem potrivi în coloanele noastre reduse.

„BANCA ECONOMICĂ”, în Semeac, Societate pe Acții.

Convocare.

Domnii acționari dela „Banca Economică”, Societate pe Acții în Semeac, sunt invitați la a

XV-a Adunare Generală Ordinară

care se va ține în Semeac la 26 Martie 1929, ora 2 după amiază, în localul institutului.

O B I E C T E:

1. Constatarea acționarilor prezenți și acțiilor depuse, denumirea uni greșier și alegerea a doi membrii ca verificatori.
2. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de Supraveghere asupra bilanțului pe anul 1928
3. Aprobarea bilanțului, distribuirea profitului realizat și darea absoluterului.
4. Alegerea a 4 membrii în Direcțiune pe un period de 3 ani.
5. Intregirea Comitetului de Supraveghere conform cerinței Inspectoratului Comercial Timișoara.
6. Eventuale propuneri.

DIRECȚIUNEA.

NOTĂ: Domnii acționari cari doresc a participa la Adunarea Generală cu drept de vot ori prin plenipotențiați sunt rugați în sensul paragrafului 20 din statute de a-și anunța participarea cu cel puțin 24 ore înainte de ținerea adunării generale.

ACTIV.		Contul Bilanț încheiat la 31 Decemvrie 1928.		PASIV.	
Cassa	1287522	Capital		2065800	
Depozit la Banca Naț. Rom.	2000	Fondul de rezervă	873776 96		
Escont	9567979	Fondul de garanție	83000	756776 96	
Cont curent	5766997 50	Fondul de pensiuine		50000	
Efecte	153295	Depuneri		11585176	
Imobile	223861	Reescompturi		3276900	
Mobilier	171234	Dividendă neridicată		14641	
Amortizări	4000	Tantiemă		1000	
Spese de emisiune	167234	La dispoziția direcțiunii		33 25	
Interese anticipate	72979	Interese tranzitoare		213829	
Pro-diversi	198574	Dări restanță		39369	
Hipotecă	327781	Profit net		502097 29	
	719400				
	18505622 50				18505622 50
DEBIT		PROFIT ȘI PERDERE.		CREDIT	
Interese de depuneri	1597299	Interese de escont		1045273	
Interese de reescompt	207860	Provizțiuni		1166196 60	
Dări și competenți	319735	Interese ipotecare		86475	
Salare	396773	Interese de cont curent		948051 04	
Spese	254771 35	Interese dela efecte		14200	
Chiria filalei	4000	Venit dela imobile		26300	
Amortizări	4000				
Profit net	502097 29				
	3286495 64				3286495 64

Semeac, la 31 Decemvrie 1928.

ss. Romul Verișan, Director executiv.

ss. Henrich Schön, Cassier.

ss. Sever F. Pascu, Subdirctor contabil.

DIRECȚIUNEA:

ss. Vasile Călușer, ss. Aldea Constantin, ss. George Istin, ss. Dimitrie Marșieu, ss. Stefan Bacica, ss. Vid Aurel, ss. G. Hay Ioan, ss. Ionuțaș Mitru, ss. George Morariu, ss. Teodor Guleșiu, ss. Haibach Andreas, ss. Popa Dimitrie, ss. Hornoi Ioan, ss. Hampel Carol, ss. Borsos Iulius.

Subsemnatul Comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare precum și bu inventarele.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

ss. Ioan Tatu, Directorul Băncii Arădana, președinte expert contabil, ss. Flonta Gligor, ss. Stefan Verișan, ss. Moșiu Mihai, ss. Petru Giurgiuș, ss. Gheorghe Suciu, ss. Dimitrie Popa Nicoara.